

Victor GUȚULEAC – promotor al netrecătoarelor valori umane

„Omul este măsura tuturor lucrurilor”, „Omul este valoarea supremă pe acest pământ” și alte expresii de genul acesta le-au rostit înțelepții tuturor timpurilor. Deci, Omul, în primul rând, și nu „inginerul”, nu „fermierul”, nu „polițistul”... Aceștia devin ca atare dacă sunt cu adevărat oameni în esența lor. Și pe bună dreptate, căci Dumnezeu L-a creat pe Adam ca Om, nu ca specialist într-un anumit domeniu. Dar viața pământeană – în numele dobândirii „pâinii de toate zilele” – l-a făcut pe om să-și dezvolte și alte calități, „pământeste”, alături de cele „cerești”, pur umane. Însă el trebuie să rămână Om în toate circumstanțele vieții sale terestre, oricât de mult ar fi aceasta însoțită de diferite provocări.

Lucrul acesta, fie conștient, fie inconștient, a dominat și domină conștiința Omului pe care lumea îl cunoaște sub numele de Victor Guțuleac. Nu mă refer doar la calitățile sale omenești, care se manifestă printr-o rară cumsecădenie, bunătate, spirit prietenos și deschidere spre lume sau prin ceea ce în tradiția noastră se numește „om de omenie” – lucruri despre care, sunt sigur, vor vorbi mult și pe bună dreptate alți prieteni și colegi ai domniei sale. Nu mă refer nici la competențele sale profesionale de excepție în domeniul pe care îl profesează, cel de „om al legii”, despre care la fel se va vorbi. E suficient, poate, să aducem o frază care se spune despre protagonistul nostru în calitatea sa de „inimă a colectivului” și de „organizator de excepție”: „Acolo unde e domnul Guțuleac, nimeni nu se odihnește”. E ceva similar cu fraza din opera mea „Ștefan cel Mare”: „De când e Ștefan domn, țara n-are pace și hodină”.

Eu am vrut să scot în relief acea calitate rară în timpurile noastre – timpuri marcate de grabă, de alergare pe suprafață, de a face cât mai mult și mai repede, fără a cobori în profunzimi, fără a atinge esențele și, pe de altă parte, fără a palpa înălțimile – calitate, ziceam, care îi este caracteristică domnului Victor Guțuleac: de a nu pierde din vedere adevăratele orizonturi ale ființei umane, cele raportate la suflet, la spirit, la frumos, la noblețe, la inteligență, la cultură. Or anume „cultura” ne deosebește de „natură”. În „natură”, toți se mănâncă unul pe altul. În „cultură”, toți se împreunează, toți devin un organism întreg cu numele de „societate umană”.

Omul, după cum se știe, este o ființă duală – el este corp, dar este și suflet, el este materie, dar este și spirit. Corpul-materie tind, după legile fizicii, în jos. Și aceasta se numește „gravitație”. Sufletul-spiritul tinde în sus. Și aceasta se numește „grație”. Pe om îl face „om” grația, nu gravitația. Dar materia e mai „grea” decât spiritul, pentru că ea e „lut”. Spiritul e mai ușor, pentru că el e „eter”, e „duh”. De aceea omul „lunecă” deseori spre partea „de jos” a eului

său. Prin aceasta „păcătuiește”, adică încalcă legile conviețuirii umane. Și atunci este nevoie de „ceva” sau de „cineva”, care să-l țină în limitele „normei” ca să nu cadă în „hău”. Or aceasta este „legea”, de respectarea căreia au grijă anumite persoane specializate. Aceștia sunt oamenii legii. Omul legii există pentru a-l ajuta pe omul societății să-și ducă viața „corect”, „omenește”. De aceea ocrotitorii legii trebuie să vadă în cetățeanul pe care este chemat să-l ajute ca să nu „cadă în păcat”, în primul rând, „Omul”. Ocrotitorii legii lucrează cu oameni, nu cu obiecte neînsuflete. Pentru aceasta, însăși omul legii trebuie să fie marcat de ceea ce alcătuiește esența umană – de cultură, de educație, de inteligență. Căci cum poți cere de la alții ceea ce tu însuși nu ești?

Toate acestea le-a conștientizat, sunt sigur, domnul Victor Guțuleac, atunci când a înființat în cadrul Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” din Chișinău Universitatea de Cultură pe o bază solidă, care a fost acordul dintre trei instituții: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Culturii și Compania Teleradio Moldova. Universitatea în cauză cu cele trei facultăți ale sale au fost dirijate nu de manageri „formali”, ci de personalități artistice recunoscute în țară și peste hotarele ei: rectorul universității – Mihail Muntean, Artist al Poporului, decanul facultății de muzică – Gheorghe Mustea, Artist al Poporului, decanul facultății de Teatru – Veniamin Apostol, Artist al Poporului, ulterior – Ninela Caranfil, Artistă a Poporului, decanul facultății de Arte Plastice – Nicolae Usaciov, Maestru în Arte.

De fapt, ce-a realizat domnul Victor Guțuleac prin această operă a sa – înființarea Universității de Cultură? Nu sunt la curent dacă domnia sa a cunoscut informațiile istorice la care mă voi referi în continuare, dar intuiția i-a șoptit că trebuie să facă ceea ce este fundamental cu referire la ființa umană pentru a-i oferi acesteia integralitate: de a uni corpul cu sufletul și creierul cu inima. Or doar omul integral – adică fortificat în toate calitățile sale – este omul deplin, care poate învinge orice greutate.

Lucrul acesta l-au înțeles bine încă vechii greci (aproso, cultura cărora stă la baza culturii noastre de azi). În Sparta – cel mai „războinic” stat grecesc – luptătorii studiau două discipline: gimnastica și muzica. Gimnastica – pentru fortificarea corpului, muzica – pentru fortificarea spiritului. Or este bine cunoscut factorul moral-sufletesc în pregătirea ostașilor pentru luptă. Spartanii se luau de mâini într-un dans specific, alcătuind un cerc, pentru a se simți toți împreună ca un tot întreg, pentru ca fiecare să-și întărească brațul cu brațul camaradului. (Nu avem același lucru oare în cazul dansului nostru „Călușarii”, de exemplu?). Lucrul acesta l-a înțeles Napoleon, care avea în dotația armatelor sale câteva orchestre, care cântau înainte de luptă,

imprimând în sufletele ostașilor curajul și neînfricarea, necesare pentru a învinge. La fel în trecut (prin secolul al XIX-lea) toți militarii (dar și medicii) studiau obligatoriu în școlile respective muzica. Or muzica nu doar îl face pe om mai cult. Prin puterea sunetului ei armonnic, care are o influență de nestăpânit asupra spiritului uman, muzica îl poate face pe om „zeu sau zdreanță”, cum ar fi zis Emil Cioran. (Desigur, depinde ce muzică ascultăm sau cântăm). Or „cine e în stare să combată puterea tonului?”, cum ar fi zis un alt filosof (apro-po, care compunea muzică și cânta la pian) Friedrich Nietzsche. Mai putem adăuga aici rolul mobilizator – prin energetica sa – al cântecului „Вставай страна огромная” din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Și încă un exemplu. Celebrul premier al Angliei Sir Winston Churchill, când i s-a adus bugetul țării și a observat că lipsesc bani pentru cultură, explicându-i-se că „e război și nu sunt bani pentru aceasta”, a exclamat: „Dacă nu sunt bani pentru cultură, atunci pentru ce mai luptăm?”.

Mult stimat domnule Victor Guțuleac, dumneavoastră, prin înființarea Universității de Cultură, ați fost continuatorul acestor tradiții, care, ziceam, sunt fundamentul existenței omului și al societății în care trăiește. Un om lipsit de cultură este un om neîntregit, or cu cât mai puțină cultură are un om, cu atât el mai mult se apropie de condiția sa pur biologică. Și invers. Prin ceea ce ați realizat – mă refer la activitatea de bază și la universitatea respectivă – dumneavoastră v-ați întregit monumentul vieții prin cele două aspecte ale sale: profesională, de specialitate și culturală, general-umană. Acesta sunteți dumneavoastră – omul integru și omul integral – Victor Guțuleac. Anume așa vă cunoaște o lume întreagă.

Să ne trăiți la mulți ani, dragă prieten Victor Guțuleac, cu noi realizări și cu multe bucurii!

Gheorghe MUSTEA,
compozitor, academician,
Artist al Poporului

